

Dr hab. n. med. Krzysztof Kucia
Klinika Psychiatrii i Psychoterapii SUM
Ziołowa 45/47
40-635 Katowice

Katowice, 12.11.2019 r.

Ocena dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego

Dr n. med. Beaty Galińskiej – Skok

sporządzona na zlecenie Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów
na podstawie decyzji nr BCK-IV-L-8820/19 z dnia 9 września 2019 r.
o powołaniu na recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym.

Recenzję przygotowano w oparciu o przekazane mi dokumenty:

1. Autoreferat w języku polskim;
2. Wykaz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej i analizę bibliometryczną;
3. Szczególne osiągnięcie naukowe oraz oświadczenia współautorów;
4. Wybrane prace oryginalne z dorobku.

Dane biograficzne, przebieg edukacji i szkolenia zawodowego

Dr n. med. Beata Galińska-Skok jest absolwentką Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Białymstoku. Tytuł specjalisty w zakresie psychiatrii uzyskała w 1999 r., natomiast w roku 2005 uchwałą Rady Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Białymstoku nadano jej tytuł doktora nauk medycznych na podstawie rozprawy doktorskiej p.t. „Stan kliniczny i funkcje poznawcze pacjentów z pierwszym epizodem schizofrenii, a wyniki badania obrazowego i spektroskopii protonowej MR”. Od początku działalności naukowej związana z Kliniką Psychiatrii Akademii Medycznej w Białymstoku, pracując początkowo na etacie asystenta, a od 2007 – adiunkta.

Równolegle w latach 1990-2005 zatrudniona była jako asystent w szpitalu psychiatrycznym w Choroszczy, w latach 2006-2010 była kierownikiem Zespołu Oddziałów Dziennych SPP ZOZ w Choroszczy, kolejno w latach 2010-2012 prowadziła Dzienny Oddział Psychiatryczny dla Dorosłych, wreszcie od 2012 r. jest starszym asystentem w Klinice Psychiatrii i Centrum Zdrowia Psychicznego SPP ZOZ w Choroszczy. Od roku 2000 pracuje jako psychiatra

w Prywatnej Przychodni Lekarskiej, a obecnie w Centrum Medycznym Luxmed. Dodatkowo opiniowana od 2014 r. pełni funkcję konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie psychiatrii w województwie podlaskim i od 2006 r. piastuje funkcję Prezesa Stowarzyszenia na rzecz Rehabilitacji Psychiatrycznej w Białymstoku.

O wyraźnym zainteresowaniu dr n. med. Beaty Galińskiej-Skok psychoterapią świadczą ukończone przez nią m.in. warsztaty i stypendium z psychoterapii kognitywno-behawioralnej, trzyletnie podyplomowe szkolenie z psychoterapii atestowane przez Sekcję Naukową Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, certyfikat kursu interwencji kryzysowej zaakceptowany przez Sekcję Naukową Interwencji Kryzysowej Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, 3-letnie szkolenie podyplomowe „Systemowa Terapia Rodzin”, udział w superwizji grupowej pracy psychoterapeutycznej czy uczestnictwo w seminarium teoretyczno–superwizyjnym „Podstawy myśli psychoanalitycznej”.

Była stypendystką Clifford and Mary Corbridge Trust w Department of Clinical Psychology w Cambridge.

Zaprezentowane powyżej fakty z życiorysu dr n. med. Beaty Galińskiej-Skok dowodzą jej wysokiej aktywności zarówno naukowej, jak i zawodowej, a także wytrwałości i konsekwencji w zdobywaniu wiedzy oraz w doskonaleniu kompetencji lekarza i naukowca.

Ocena osiągnięcia naukowego Habilitantki

Osiągnięciem naukowym, określonym w art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, będącym podstawą złożonego przez Habilitantkę wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego, jest cykl powiązanych tematycznie 6 prac pod zbiorczym tytułem: „Zmiany neurochemiczne w schizofrenii i zaburzeniu afektywnym dwubiegunowym obserwowane w spektroskopii protonowej rezonansu magnetycznego (¹H-MRS)”. Publikacje te powstały w latach 2009-2019 jako efekt interdyscyplinarnej współpracy psychiatrycznych i radiologicznych ośrodków naukowych. Dr Galińska-Skok jest pierwszym autorem w 4 publikacjach, drugim w dwóch pracach, a jej wkład w ich powstanie jest znaczący i wynosi średnio 60% dla jednej pracy, co znajduje potwierdzenie w oświadczeniach współautorów. Wzmiankowane publikacje zostały zamieszczone w czasopismach o wysokiej pozycji naukowej, których łączny współczynnik oddziaływania wynosi **12,770**, a punktacja MNiSW: **145**.

Założeniem aktywności naukowej składającej się na w/w osiągnięcie było pogłębienie wiedzy na temat mechanizmów powstawania i przebiegu chorób psychicznych z wykorzystaniem wyników badań neuroobrazowych ośrodkowego układu nerwowego (OUN), a precyzyjniej rzecz ujmując badania zawartości związków chemicznych w OUN w schizofrenii i zaburzeniu afektywnym dwubiegunowym z użyciem spektroskopii protonowej rezonansu magnetycznego ($^1\text{H-MRS}$). W odniesieniu do schizofrenii skupiono się na ocenie parametrów spektroskopowych w aspekcie przebiegu choroby (badania porównawcze i długoterminowe), objawów klinicznych, funkcji poznawczych oraz leczenia antypsychotycznego. Podjęto próbę odpowiedzi na pytanie, czy przy pomocy parametrów spektroskopowych możliwe jest zróżnicowanie podłoża neurochemicznego obu chorób. Badania przeprowadzono po uzyskaniu aprobaty Komisji Bioetycznej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

Celem pierwszej pracy (**Medical Science Monitor, 2009; 15, 2: CR 82-88**) była próba uchwycenia związków pomiędzy czasem nieleczonej psychozy a wynikami $^1\text{H-MRS}$ wśród pacjentów z pierwszym epizodem schizofrenii. Nie wykazano istotnych różnic względnych stężeń analizowanych związków chemicznych pomiędzy grupami: badaną i kontrolną, także z uwzględnieniem krótkiego i długiego czasu nieleczonej schizofrenii. Wyniki badania dowodzą, że czas nieleczonej psychozy – czynnik, który wpływa na rokowanie w schizofrenii, nie jest skorelowany z wynikami $^1\text{H-MRS}$ w pierwszym jej epizodzie, co sugeruje, że stosunkowo krótki czas nieleczonej choroby (mediana 10 tygodni) nie wywiera wpływu na metabolizm mózgu w tej grupie chorych.

W drugim, pilotażowym projekcie (**Neuropsychiatric Disease and Treatment 2019, 15: 839-847**) badano w dłuższej, 5-cio letniej perspektywie czasowej wpływ schizofrenii na stężenie wybranych metabolitów OUN w grupie 11 osób z pierwszym epizodem choroby z próbą określenia korelacji z dysfunkcjami funkcji poznawczych. Zaobserwowano tendencję w kierunku obniżenia proporcji choliny w płacie skroniowym oraz do wyższych proporcji kompleksu Glx we wzgórzu. Nie stwierdzono istotnych różnic poziomu N-acetyloasparagianinu oraz w badaniu funkcji poznawczych, ocenianych Testem Sortowania Kart Wisconsin, pomimo poprawy funkcjonowania społecznego i w zakresie objawów klinicznych.

Przedmiotem trzeciego badania (**Medical Science Monitor 2012; 18(6): CR390-398**) była ocena związków pomiędzy objawami klinicznymi, sferą poznawczą i funkcjonowaniem mózgu przy użyciu $^1\text{H-MRS}$ w grupie pacjentów z przewlekłą schizofrenią. Stwierdzono

ujemną korelację pomiędzy poziomem mioinozytolu w płacie czołowym i wynikami WCST. Dalsze analizy potwierdziły także istotną korelację pomiędzy wynikami WCST, nasileniem objawów negatywnych, poziomem wykształcenia i proporcją mioinozytolu w płacie czołowym. Uznając mioinozytol za marker neurodegeneracji wysunięto sugestię, że ten proces może odgrywać rolę w patogenezie schizofrenii. Ujawniając dzięki analizie regresji istotny ujemny związek pomiędzy nasileniem objawów negatywnych a wynikami testu fluencji słownej, łącznie z poziomem choliny we wzgórzu potwierdzono jego znaczącą rolę jako „stacji przekaźnikowej” biorącej udział w połączeniach z korą przedczołową, w rozwoju głównie negatywnej psychopatologii w schizofrenii.

W kolejnej publikacji (**Current Medicinal Chemistry, 2013, 20, 414-427**) dokonano przeglądu 27 badań, 16 typu przed-po leczeniu i 11 badań przekrojowych dotyczących wpływu wywieranego przez leki przeciwpsychotyczne na metabolizm mózgu. Badania typu *follow-up* wskazują, że w/w leki mogą działać poprzez zwiększenie poziomu NAA w płacie czołowym i we wzgórzu. Zjawisko to jest szczególnie widoczne podczas obserwacji krótkoterminowej i wydaje się zanikać po dłuższym czasie. W badaniach longitudinalnych obserwowano zwiększenie poziomu NAA we wzgórzu i obniżenie Glx w płacie skroniowym (duża wielkość efektu). Zwiększenie poziomu NAA jest obserwowane po zastosowaniu leków atypowych w porównaniu z lekami klasycznymi w przednim zakręcie obręczy i płacie czołowym (duża wielkość efektu). Badania wskazują, że poziom glutaminianu obniża się wraz z czasem trwania choroby, sugerując zarówno proces neurodegeneracyjny w schizofrenii, jak i wpływ leków przeciwpsychotycznych.

Celem przyświecającym badaniu (**Psychiatria Polska 2016, tom 50, 4, 839-848**) było określenie zmian neurochemicznych wśród pacjentów z zaburzeniem afektywnym dwubiegunowym (z epizodem manii, mieszanym, depresji i w remisji) oraz w zdrowej grupie kontrolnej. W grupie badanej obserwowano istotne statystycznie podwyższenie proporcji Cho/H₂O oraz trend w kierunku wyższej proporcji Cho/Cr w przednim zakręcie obręczy, strukturze związanej z procesami przetwarzania emocji. Podwyższona zawartość choliny może odzwierciedlać rozpad błon komórkowych oraz zmiany w przewodzeniu sygnałów komórkowych w tym obszarze OUN.

Celem ostatniej przedłożonej w cyklu publikacji (**Disease Markers 2018, 2018, Article ID 3654894, 7 pp.**) było badanie ¹H-MRS w schizofrenii i zaburzeniu afektywnym dwubiegunowym w porównaniu z grupą kontrolną. Stwierdzono istotnie wyższą proporcję Glx/H₂O w lewym płacie skroniowym w schizofrenii, ale nie w zaburzeniu dwubiegunowym. Zauważono trend w kierunku podwyższonej proporcji Cho/H₂O w lewym płacie czołowym

w zaburzeniu afektywnym dwubiegunowym, ale nie w schizofrenii. W zaburzeniu afektywnym dwubiegunowym obserwowano niższą proporcję NAA/H₂O w płacie skroniowym w epizodzie mieszanym w porównaniu z epizodem manii i depresji. Wyniki częściowo potwierdziły rolę układu glutaminergicznego w schizofrenii, jednak wyłącznie w odniesieniu do płata skroniowego. Związki zawierające cholinę w płacie skroniowym są ważne w schizofrenii i zaburzeniu afektywnym dwubiegunowym. Epizody mieszane wywierają niekorzystny wpływ na integralność i funkcjonowanie płata skroniowego. Zasugerowano, iż zmiany w układzie glutaminergicznym w płacie skroniowym mogą potencjalnie być pomocne w diagnostyce różnicowej objętych badaniem chorób.

Działalność naukowa

Główne obszary zainteresowań badawczych Opiniowanej prowadzą się do następujących zagadnień:

- pierwszego epizodu schizofrenii – badania: stanu klinicznego, neuropsychologiczne, funkcji poznawczych, układu immunologicznego czy zmian morfologicznych OUN w MR;
- zmian metabolicznych w wybranych obszarach OUN w oparciu o spektroskopię protonową MR w schizofrenii - badanie pacjentów ze schizofrenią wczesną i przewlekłą w aspekcie dysfunkcji poznawczych oraz obrazu klinicznego, ocenę neuroprotekcynowego efektu leków przeciwpsychotycznych ze szczególnym uwzględnieniem risperidonu oraz związków układu glutaminergicznego z patofizjologią choroby;
- problematyki uzależnienia od alkoholu, także w przebiegu schizofrenii;
- zaburzeń metabolicznych i hormonalnych w schizofrenii;
- różnych aspektów terapii: psychoedukacji rodzin i pacjentów, ich oczekiwań w oddziale dziennym czy w poradni zdrowia psychicznego, sfery seksualnej, roli relacji lekarz–pacjent w leczeniu lekami przeciwpsychotycznymi oraz terapii małżeńskiej.

Habilitantka brała aktywny udział jako główny wykonawca w promotorskim projekcie badawczym finansowanym przez KBN (2003-2004), który umożliwił realizację jej pracy doktorskiej i zaowocował trzema publikacjami oryginalnymi oraz siedmioma doniesieniami zjazdowymi.

Dodatkowo w latach 2006-2012 jako kierownik projektu realizowała 5 prac statutowych Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. Ponadto w 2013 r. była główną wykonawczynią projektu finansowanego ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego: „Arteterapia dla pacjentów z oddziałów długoterminowych szpitala psychiatrycznego w Choroszczy” oraz w 2016 r. została współautorka projektu „Profilaktyka zaburzeń nerwicowych związanych ze stresem i pod postacią somatyczną u osób pracujących na terenie województwa podlaskiego” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020. Od wielu lat trwa jej naukowa współpraca z Zakładem Radiologii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

W analizę bibliometryczną publikacji Habilitantki, a sporządzoną przez Dyrektora Biblioteki Głównej, wkradła się nieścisłość. Otóż publikacja: *Agata Szulc, Beata Galińska-Skok, Napoleon Waszkiewicz, Daniel Bibułowicz, Beata Konarzewska, Eugeniusz Tarasów. Proton magnetic resonance spectroscopy changes after antipsychotic treatment. Current Medicinal Chemistry, 2013, 20, 414-427* została błędnie zaklasyfikowana jako oryginalna pełnotekstowa praca naukowa, podczas gdy w rzeczywistości jest ona pracą pogładową.

Uwzględniając powyższą uwagę, dorobek naukowy dr n. med. Beaty Galińskiej-Skok (poza szczególnym osiągnięciem) obejmuje ogółem **133** prace naukowe, w tym **11** prac oryginalnych opublikowanych w czasopismach z listy filadelfijskiej, **24** prace w czasopismach bez IF, **12** prac pogładowych (w tym 3 w czasopismach z listy filadelfijskiej), **3** opisy przypadków oraz **8** rozdziałów w podręcznikach (w tym 1 w międzynarodowym). Dodatkowo opublikowała **4** pełnotekstowe prace w suplementach czasopism (w tym 2 posiadające „impact factor”). Dorobek naukowy uzupełnia **71** streszczeń zjazdowych, z czego 27 zostało przedstawionych na konferencjach międzynarodowych, a 44 na zjazdach i konferencjach krajowych.

Sumaryczny **Impact Factor** powyższych prac (bez suplementów czasopism) wynosi **24,219** oraz **442,5** punktu MNiSW. Całkowity Impact Factor publikacji (z uwzględnieniem prac szczególnego osiągnięcia): 36,989 oraz 587,5 punktów MNiSW.

Z nielicznymi wyjątkami, prawie wszystkie powyższe opracowania są wieloautorskie.

Wyłączając prace złożone jako osiągnięcie naukowe a także umieszczone w suplementach czasopism, Habilitantka jest pierwszą autorką w 10 pracach (26 punktów MNiSW) lub drugą autorką w 20 publikacjach (IF 13,05; MNiSW 199,5), co świadczy o jej istotnym udziale w tworzeniu prac. Po uzyskaniu doktoratu opublikowała w czasopismach z listy filadelfijskiej

13 prac o łącznym IF 21,599, co pozwala stwierdzić, że w tym okresie znacznie powiększyła swój naukowy dorobek. Liczba cytowań wg Web of Science wynosi **248**, a wskaźnik Hirscha dla wszystkich publikacji – **8**.

Najważniejsze prace Habilitantki były opublikowane w takich czasopismach jak: *Current Medicinal Chemistry*, *Disease Markers*, *Drug and Alcohol Dependence*, *Neuropsychiatric Disease and Treatment*, *Neuroscience Letters*, *Pharmacopsychiatry*, *Psychiatria Polska*, *Psychoneuroendocrinology* czy *Psychiatry Research-Neuroimaging*.

Rezultaty jej badań były prezentowane na licznych kongresach, zjazdach, sympozjach i konferencjach naukowych zarówno krajowych, jak i międzynarodowych, a niektóre spośród nich nagradzano. Sześciokrotnie w latach 2003-2013 jej dokonania zostały uhonorowane zespołowymi nagrodami naukowymi Rektora Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

Działalność dydaktyczna i organizacyjna

Dr n. med. Beata Galińska-Skok może się wykazać aktywną działalnością dydaktyczną prowadząc ćwiczenia, seminaria i fakultety z psychiatrii ze studentami V i VI roku Wydziału Lekarskiego i English Division oraz studentami Wydziału Nauk o Zdrowiu (kierunek pielęgniarstwo, położnictwo, fizjoterapia, dietetyka, ratownictwo medyczne, logopedia z fonaudiologią). O jej świetnym przygotowaniu dydaktycznym świadczą ukończone kursy pedagogiki i dydaktyki I i II stopnia oraz języka angielskiego medycznego. W latach 2000-2003 sprawowała opiekę nad studenckim kołem naukowym w macierzystej Klinice. Prezentowała liczne wykłady na konferencjach naukowych/szkoleniowych, w ramach kursów, studiów podyplomowych i projektów Narodowego Programu Zdrowia czy POWER UE 5.4 oraz dla Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB czy Uniwersytetu Profilaktyki Psychogeriatrycznej. Jest współautorką rozdziałów w podręcznikach oraz poglądowych artykułów edukacyjnych. Habilitantka angażuje się także w szkolenie podyplomowe, prowadząc kursy specjalizacyjne z dziedziny psychiatrii organizowane przez CMKP, pełniąc funkcję kierownika specjalizacji dla lekarzy oraz sprawując obowiązki członka Państwowej Komisji Egzaminacyjnej czy komisji egzaminacyjnej z nostryfikacji na macierzystej Uczelni. Była promotorem i opiekunem 3 prac magisterskich. Dr n. med. Beata Galińska-Skok aktywnie uczestniczy w pracach Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, piastując funkcję Skarbnika Zarządu Oddziału Podlaskiego oraz Przewodniczącej Filii Podlaskiej Sekcji Naukowej Psychiatrii Środowiskowej i Rehabilitacji. Jest recenzentem czasopism "*Medical Science Monitor*", "*Postępy Psychiatrii i Neurologii*", "*Journal of Affective Disorders*",

“Annals of General Psychiatry”, “Psychiatry Research-Neuroimaging” czy “Psychiatry Research”. Swoją szeroką wiedzę wykorzystywała w grupie eksperckiej ECNP czy koordynując realizację Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Białymstoku. Od 2000 uczestniczy jako badacz w randomizowanych badaniach klinicznych III i IV fazy. Jej działalność dydaktyczna została uhonorowana nagrodą III stopnia rektora UMB w roku 2017. Odznaczyła się jako sprawna współorganizatorka Podlaskich Warsztatów Psychiatrycznych, Podlaskich Konferencji Psychoterapeutycznych czy Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Profilaktyka Chorób Psychiczych”.

Podsumowanie

Stwierdzam, że zainteresowania naukowe dr n. med. Beaty Galińskiej-Skok są wyraźnie sprecyzowane i konsekwentnie realizowane od początku jej kariery naukowej. Dorobek naukowy Opiniowanej zgromadzony w ciągu 14 lat od doktoratu jest solidny, a publikacje, poza wysokim wskaźnikiem oddziaływania, stanowią istotny wkład w zrozumienie podłoża neurochemicznego dwóch poważnych chorób psychicznych. Habilitantkę charakteryzują ponadto bogate doświadczenie i wysokie kompetencje w pracy klinicznej i dydaktycznej oraz ponadprzeciętne zdolności organizacyjne. Jej znaczący dorobek naukowy, ważne osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne oraz wartość poznawcza przedstawionego cyklu prac spełniają kryteria wymagane dla przewodów habilitacyjnych zgodnie z Ustawą o stopniach naukowych i tytule naukowym (Dz.U. z 2003 r., nr 65, poz. 595, Dz.U. z 2005 r., nr 164, poz. 1365, Dz.U. z 2011 r., nr 84, poz. 455). Mam zatem zaszczyt przedstawić Radzie Naukowej Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Stomatologii i Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku wniosek o dopuszczenie dr n. med. Beaty Galińskiej-Skok do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

dr hab. n. med. Krzysztof Kucia
SPECJALISTA PSYCHIATRA
9041706

